

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. IV. Aliud argumentum solvitur, & an in statu innocentiae fuissent
sacrificia, declaratur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

originalis, non fuit congruum ut subderetur aliquo modo rebus sensibilibus in acquisitione gratis & scientiæ rerum supernaturalium, quamvis in aliquibus individuis ab hujusmodi rectitudine & integritate decidisset, sed quamdiu mansisset absolute in capite, & pluribus ejus membris, in illa dispositione, tamdiu fuisset cōsentaneum rationi, ut nedum perfectionem gratiæ & scientiæ rerum supernaturalium acquireret sine dependentiâ à sensibilibus, per immediatum influxum Dei, sed etiam ut eam recuperaret, si in aliquibus individuis eam aliquando per peccatum amisisset. Unde si in statu innocentie aliqui homines peccassent, non recuperassent gratiam mediātibz sacramentis, sed per actus charitatis & contritionis, quos, ob perfectiorem Dei cognitionem, facilius in eo statu elicere potuissent, quàm nos; subindeque sacramento penitentiæ, supplente vices perfectæ contritionis, non indignuissent, sicuti nos.

§. IV.

Aliud argumentum solvitur, & an in statu innocentie fuissent sacrificia, declaratur.

41. **O**bjices ultimò: In statu innocentie fuissent sacrificia: Ergo & sacramenta. Consequentia videtur legitima, tum ex paritate rationis: tum etiam quia homo in illo statu ideo uteretur sacrificiis, quia constat corpore & animâ, & in utroque Deum debet colere: Ergo eadem ratione deberet uti sacramentis, ut sanctificationem suam, non solum spiritaliter, sed eam corporaliter, id est mediante signo sensibili, externo, & corporeo, consequeretur.

42. Respondet Soto in 4. dist. 1. quæst. 2. art. 2. negando Antecedens, existimam enim, quòd sicut in statu innocentie non fuissent sacramenta, ita nec sacrificia.

Sed hæc solutio displicet, nam S. Thomas 2. 2. quæst. 35. art. 1. ait quòd offerre Deo sacrificium est de jure naturali, quia in qualibet ætate, & apud quaslibet hominum nationes, semper fuit aliqua sacrificiorum oblatio. Pro cuius ampliori noticia

43. Sciendum est, homines lege naturali obligari ad colendum Deum, propter summam ipsius excellentiam, supremumque dominium. Verùm Deus potest ab homine coli tribus modis, primò per actus purè internos, quibus consistit ipsum esse unum & trinum, creatorem, & conservatorem, ac demùm glorificatorem. Secundo per virtutum officia, & laudes exteriores, ac enarrando mirabilia ejus. Tertio per sacrificia & oblationes, offerendo scilicet illi de bonis corporeis & sensibilibus. Non solum autem est de jure naturæ, Deum colere actibus interioribus, aut exterioribus virtutum, & enarratione mirabilium ejus, sed etiam donorum temporalium oblationibus. Cujus rationem assignat D. Thomas loco citato, quia ratio naturalis dicitur homini, ut alicui superiori, scilicet Deo subdatur, propter defectus quos sentit in seipso, in quibus eger adjuvari & dirigi ab illo, eique cultum, subjectionem, & honorem exhibeat, secundum modum suum: modus autem conveniens homini est, ut aliquibus sensibilibus utatur ad aliqua exprimenda, quia ex sensibilibus cognitionem accipit. Ratio ergo naturalis dicitur homini, ut utatur aliquibus rebus sensibilibus, offerens illas

A Deo insignum debet subjectionis & honoris. Sed hoc pertinet ad rationem sacrificii: Ergo offerre Deo sacrificium est de jure naturæ.

Confirmatur: Homo non tantum accipit a Deo corpus & animam, sed etiam res exteriores, quibus ad animi profectum, oblectationem, & exercitium, & ad corporis sustentationem, & conservationem utitur: Ergo non solum corpore & animo debet Deum colere, sed etiam rebus externis, quarum oblatione, confirmatur aut alio simili usu, protestetur Deum esse suum Dominum, eique gratias agat: juxta illud 1 Paralip. 29. *Tua sunt omnia, & de his que de manu tua accepimus, dedimus tibi.* Ergo offerre sacrificium est de jure naturæ, subindeque ad hoc homo fuisset obligatus, etiam in statu innocentie, si perseverasset.

Dices primò cum Soto: De ratione sacrificii est, quòd sit pro peccatis institutum, quòd sit propriis bonis offerentis, & quòd cedat in usus ministrorum: Sed in statu innocentie non fuisset peccatum, nec honorum proprietates, quòd imò omnia fuissent communia, & licet non fuisset sacrificiorum materia cedere in usus ministrorum, quia nullam passi fuissent necessitatem: Ergo non potuissent esse sacrificia.

Respondeo hæc omnia enumerata non esse de ratione sacrificii ut sic, sed ei accedere supposita amissione justitiæ originalis; nam de essentia sacrificii ut sic, solum est quòd ordinatur recognoscendam supremam Dei majestatem, & consequenter ad proteclandam subjectionem nostram ad Deum: unde propter hæc causas extrinsecas non est negandum sacrificium in statu innocentie, cum intrinseca ratio ejus, cum perfectione illius status non repugnet, sed materiam habeat congruentiam. Præterquam quòd falsum est quòd ait Soto, nempe quòd in statu innocentie non fuissent peccata: nam in statu justitiæ originalis perseverasset, homines non fuissent in gratia confirmati, ut docet D. Thomas 1. parte, quæst. 101. art. 2. subindeque peccare potuissent, ut infelix Adami casus latè monstrat.

Dices secundò: Omnes justis legis naturæ servarunt ea quæ sunt juris naturalis: Sed nulli in Scriptura legitur de Isaac quòd sacrificium obtulerit, sicut nec de Adam, postquam è paradiso terrestri ejectus est: Ergo offerre Deo sacrificium non est de jure naturæ.

Respondeo concessâ Majori, negando Minorem: nam ut ait D. Thomas 2. 2. quæst. 35. art. 2. Adam & Isaac, sicut alij justis sacrificium obtulerunt Deo secundum sui temporis congruentiam, ac patet per Gregorium lib. 4. Moralium cap. 2. quòd dicitur quòd apud antiquos per sacrificiorum oblationes remittebatur peccatum originale. Non tamen de omnibus justorum sacrificiis fit mentio in Scriptura, sed solum de illis circa quæ aliquid specialiter accedit. Potest autem esse ratio quare Adam non legitur obtulisse sacrificium, ne scilicet quia in ipso naturæ vitio peccati, similiter etiam in eo sanctificationis virtus cognaretur. Isaac vero significavit Christum, in quo ipse oblatus est in sacrificium: unde non oportet ut significaretur quasi sacrificium offerens.

Aliter ergo ad principalem objectionem respondeo, concessò enim Antecedente, nego consequentiam & paritatem: duplex enim est ratio discriminis. Prima patet ex jam dictis sacrificiorum enim oblatio (ut ostendimus) est de jure naturæ, illud autem quòd est de jure naturæ, debet

debet in quolibet statu reperiri; sacramenta vero non sunt de jure naturæ, quia nec consequuntur ex lumine naturali per se & necessario, neque connaturalia sunt gratiæ, cum illa connaturaliter possit sine sacramentorum adminiculo communicari, ut patet in Angelis, & in primis parentibus, ac in illis iustis, qui in utero matris à Deo sanctificati sunt.

Secunda ratio discriminis est, quia cultus Dei externus, est aliquid debitum Deo, ex subjectione quam habet homo Deo, non solum spiritualiter, sed etiam corporaliter, sanctificationem autem ipsius hominis fieri per signa corporalia, non est debitum naturæ humanæ, quando talem statum habet, ut perfectissimè Deo subiciatur, quia tunc ex vi subjectionis hujus, sanctitatem hanc habere debet. Unde licet non sit inconveniens in statu innocentie signa externa fuisse, quibus homines in rebus sacris communicarent (hoc enim potius perfectionem dicit, cum hæc signa ex sanctificatione interna dimanaverint) erat tamen inconveniens, quòd homo in eo statu his signis subiceretur, ut ab eis suam perfectionem & sanctificationem emendicaret, ut supra ostensum est. Ex quo patet responsio ad secundam probationem consequentiam: quia enim homo constat corpore & animâ, in utroque debet cultum Deo reddere, secundum probationem interiorem & exteriorem; sed quando constat corpore & animâ perfectè Deo subiecta (sicut constabat in statu innocentie) non debet sanctificationem suam ex signis externis, sed ab ipso Deo immediatè accipere: Et quidem cum sanctificatio sit quid solum spirituale, non est per se loquendo necessarium eam applicari corporaliter; cultus autem Dei & spiritualiter & corporaliter debet exhiberi, quia in utroque subicitur homo Deo.

A Suppono secundò, quod licet status legis scriptæ, rigorosè loquendo, non inceperit nisi à tempore quo lex fuit tradita Moyli (ut pote cum ante id tempus nullum Dei præceptum fuerit litteris mandatum, saltem ex divina institutione) tamen ubi primum circumcisionis præceptum Deus Abrahamo imposuit, statim coepit declinare status legis naturæ, & insinuavit se status legis scriptæ, eò quòd circumcisio fuit (ut docet D. Thomas) quædam dispositio & præparatio ad legem scriptam; propter quod tempus quòd inter Abraham & Moysem fluxit, acutè vocant Theologi, confinium legis naturæ & legis scriptæ; sicut intervallum temporis quòd à Joanne Baptista usque ad Christum condentem legem gratiæ transmissum est, dicitur confinium legis scriptæ & legis gratiæ, ipseque Joannes, terminus legis, & initium Evangelij, à D. Thoma 3. parte qu. 38. ar. 1. ad 2. & à Petro Chryologo sermone 91. *legis & gratiæ fivula*, appellatur. Non procedit autem difficultas de lege naturæ, nisi ut à tali ejus & legis scriptæ confinio præcisè, atque adeò de illo duntaxat tempore quòd ab Adamo lapsò, usque ad præceptum circumcisionis Abrahamo impostum, fluxit; certissimum enim est circumcisionem fuisse sacramentum, ut Tractatu sequenti, ut i de baptismo & de circumcisione quæ illi præcessit, & cui baptisma successit, disseremus.

De statu ergo legis naturæ, sic considerato, tria inquirimus. Primum est, an in eo vera sacramenta tam pro parvulis, quam pro adultis fuerint? Secundum, an talia sacramenta fuerint à Deo immediatè determinata, vel relicta in hominum arbitrio? Tertium, an ea fuerint necessitate medijs ad salutem necessaria?

Circa primum, Soto, Martinus de Ledesma, Martinez de Prado, & alij, docent, nulla profus in statu legis naturæ fuisse vera sacramenta. Suarez verò, Vazquez, Delugo, & alij ex Recentioribus, concedunt quidem in tali lege fuisse sacramentum ad delendum peccatum originale, institutum pro parvulis, negant tamen fuisse aliquod ad delenda peccata actualia, institutum pro adultis.

Circa secundum Scotus & Ricardus asserunt, illud saltem sacramentum quod pro parvulis justificandis institutum erat in lege naturæ, fuisse à Deo immediatè determinatum in particulari, sicut sacramentum circumcisionis in lege scripta.

Circa tertium Hugo Victorinus libro 1. de sacramentis parte 2. cap. 3. & 6. dicit sacramentum in lege naturæ pro parvulis, fuisse devotionis & non necessitatis. Suarez verò hic disputatione 4. sect. 4. admittit sacramenta in lege naturæ fuisse quidem necessaria pro parvulis, eò quòd sint incapaces contritionis, secùs tamen pro adultis, quia poterant justificari per solam contritionem. Alij ex opposito asserunt, sacramenta tunc fuisse solum necessaria adultis, non autem parvulis, quia ad eorum justificationem ab originali, sufficiebat fides parentum. Ita docent Albertus magnus in 4. dist. 1. qu. 11. Paludanus qu. 5. art. Cano relectione de sacramentis in genere, Vazquez, Meratius, Bernal, & alij.

ARTICULUS II.

An in statu legis naturæ fuerint vera sacramenta, tam pro adultis, quam pro parvulis, eaque immediatè à Deo determinata fuerint, & necessaria necessitate medijs ad salutem?

§. I.

Quibusdam præmissis referuntur sententia.

Suppono primò, statum naturæ per peccatum corruptæ, secundum triplicem legem dividi: alius enim est status hominis lapsi sub lege naturæ, qui duravit ab Adamo lapsò usque ad Moysem, & dicitur legis naturæ, non quasi distinctæ contra legem supernaturalem, ita ut sola præcepta quæ dictamen rationis naturalis suggerit obligarent (nam revera sub illa lege implebantur etiam præcepta supernaturalia fidei, spei, & charitatis) sed ut distinctæ à lege scripta, quia scilicet in illo statu nulla fuit lex scripto mandata ex instituto Dei, sed lex naturalis, solo instinctu interiori naturæ; & lex supernaturalis, solâ inspiratione Dei, quasi per modum naturæ, etiam cognita. Alius verò status fuit hominis lapsi sub lege scripta, qui duravit à Moyse usque ad Christum. Alius denique sub lege gratiæ, qui à Christo usque ad finem mundi duraturus est.

E

E §. II.